

Riya canavarı

Abdullah Bey: *‘‘Farz olmayan ibadetlerde ihlâsımızı muhafaza edemeyecek isek eğer, riya korkusu varsa, hiç yapmamamız daha mı iyi?’’

Anlaşılıyor ki biz, kıldan ince kılıçtan keskin sırat köprüsünün üzerinde bulunuyoruz. Biraz sendeledik mi,—Allah muhafaza—kendimizi ateş topunun içinde bulmamız işten bile değil. Bizi sendeleten tek ve en dehşetli canavar da, kendi içimizden nükseden riyadır. Peygamber Efendimiz (asm); ‘‘İnsanlar helâk olur; ancak bilenler kurtulur. Bilenler de helâk olur; ancak bildiklerini yaşayanlar kurtulur. Bildiklerini yaşayanlar da helâk olur; ancak ihlâslı olanlar kurtulur. İhlâslı olanlar da (ihlâs kulesinden düşme gibi, her an) büyük bir tehlike içindedirler’’ hadisiyle bu dehşetli canavara dikkat çekmiştir.¹

Üstad Bedüzzaman Hazretleri, ihlâsı kazanmayı iman hizmetinin merkezine almış ve hizmet içinde muhakkak uygulanmak üzere iki kıymetli risâle ile ihlâsı zihnimize ve dimağımıza âdeta perçinlemiştir. Üstad Bedüzzaman Hazretlerine göre en latîf ve güzel bir îmân hakîkatini muhtaç bir mü’mine bildirmek gibi en mâsum ve zararsız bir işte bile, mümkünse, nefsimize bir kendini beğenmişlik gelmemek için, bunu, istemeyen bir kardeşimize yaptırmak hoşumuza gitmelidir. Eğer, ‘‘Ben yapayım, bu güzel meseleyi ben söyleyeyim’’ arzumuz varsa, ‘‘Ben ders yapayım’’ istiyorsak, geri bu arzu ve istekte bir günah ve zarar yoktur; fakat kardeşler arasındaki ihlâs sırrına zarar gelme ihtimali vardır.²

Demek, ihlâs sırrına azamî dikkat etmeli; böyle masum bir arzu eliyle de olsa, farkında olmadan ihlâs sırrına zarar vermekten Allah’a sığınmalıyız. Eğer nafîle ibadet yapacak isek, ihlâsımıza zarar vermemek için gayet gizli yapmaya özen göstermeli ve şurada burada bundan bahsetmemeliyiz.

İhlâs sırrını bozan riya ve kendini beğenmişliğin mahşerdeki dehşetli görüntüsünü, dilerseñiz, Allah Resûlünden (asm) dinleyelim:

Ebû Hüreyre (ra) bildiriyor: ‘‘Resûlullah (asm) buyurdular ki: ‘Kıyamet günü, aleyhinde ilk önce hüküm verilecek olanlar şunlardır: şehid olmuş kimsedir. O, huzura getirilir. Allah ona olan nimetlerini hatırlatır. O da mazhar olduğu nimetleri

tanır ve kabul eder. Allah Teâlâ ona:

‘Bu nimetlere karşı sen ne amel işledin?’ diye sorar.

Kul: ‘Senin yolunda cihad ettim. Nihayet şehid edildim’ der.

Allah Celle Celâlühü: ‘Yalan söyledin! Bilâkis sen cesaretlidir, kahramandır denilmek için savaştın ve nitekim hakkında da öyle söylenmiştir’ buyurur. Sonra emir verilir de bu kimse cehenneme atılır.

Muhakemesi görülecek bir diğer insan da, ilim öğrenmiş, öğrendiğini başkasına öğretmiş ve Kur’ân okumuş olan kimsedir. Bu kimse getirilir. Allah ona olan nimetlerini hatırlatır. Bu da nimetleri tanır ve itiraf eder. Sonra Allah Teâlâ: “Bu nimetlere karşı ne amel işledin?” der.

O da: “Senin rızan için ilim öğrendim. Başkalarına ilim öğrettim. Kur’ân okudum” der.

Allah Teâlâ: “Yalan söyledin! Sen âlim denilmek için ilim öğrendin. Ne güzel okuyor desinler diye Kur’ân okudun! Hakikaten senin hakkında bunlar da söylendi” buyurur. Emir verilir ve adam cehenneme atılır.

Sonra muhakemesi görülecek diğer kimse de, Allah’ın kendisine bol nimetler verdiği ve her çeşit maldan bolca ihsan ettiği kimsedir. Bu da getirilir. Allah ona nimetlerini hatırlatır. O da bu nimetleri hatırlar ve itiraf eder. Cenâb-ı Allah buna da: “Bu nimetler içinde ne amel işledin?” buyurur.

Adam: “Senin verilmesini istediğin tüm yerlere Senin rızan için verdim yâ Rabbi” der.

Allah: “Yalan söyledin. Bilâkis sen cömert bir kimsedir desinler diye verdin. Nitekim hakkında bu da söylenmiştir” buyurur. Sonra emir verilir, adam cehenneme atılır.

Sonra Resûlullah (asm) Ebû Hüreyre’nin dizine vurup:

“Ey Ebû Hüreyre! Bu üç kimse, Kıyamet günü, cehennemin, aleyhlerinde kabarcığı Allah’ın ilk üç mahlûkudur!” dedi.

Şüfey der ki: “Ben Ebû Hüreyre’den aldığım bu hadisi, Hz. Muâviye’ye haber verdim. Bunun üzerine Hz. Muaviye (ra):

“Böylelerine bu muâmele yapılırsa, insanların geri kalanlarına neler yapılır?” dedi ve gözyaşlarına boğuldu. Öyle ki helâk olacağını zannettim. Derken bir müddet sonra

kendine geldi, yüzündeki (gözyaşlarını) sildi. Ve şunları söyledi:3

“Allah ve Onun Resûlü doğru söylediler: Nitekim Cenâb-ı Hak: ‘Dünya hayatını ve onun ziynetini isteyenlere, orada işlediklerinin karşılığını tastamam veririz. Onlar orada bir eksikliğe de uğratılmazlar. İşte âhirette onlara ateşten başka bir şey yoktur. İşledikleri şeyler orada boşa gitmiştir. Zaten yapmakta oldukları da batıldır’ buyurur.”4

Dipnotlar:

1- Keşfü'l-Hafâ, 2/312

2- Lem'alar, s. 166

3- Müslim, İmâret 152, (1905); Tirmizi, Zühd 48, (2383); Nesâi, Cihâd 22, (6, 23, 24)

4- Hûd Sûresi, 11/15-16